

Half jaar rapportage 2023: bijzondere bijstand en minimaregelingen

Inleiding

In deze rapportage laten we de stand van zaken zien van het gebruik van de minimaregelingen in het eerste half jaar van 2023. En (voor zover van toepassing) van het budget van de minimaregelingen in dit eerste half jaar.

Eerst geven we een overzicht van de budgetten voor de bijzondere bijstand, inkomenstoeslag, studietoeslag en AV-Frieso tot 1 juli 2022. Vervolgens gaan we per minimaregeling in op het gebruik van de regeling en overige bijzonderheden.

Inhoud

Inleiding.....	1
Budgetten.....	2
Bijzondere bijstand.....	3
AV-Frieso	4
Inkomenstoeslag	4
Studietoeslag.....	4
Energietoeslag.....	5
Sam& voor alle kinderen	6
Vroegsignalering.....	7
Schuldhelpverlening.....	8

Budgetten

Op de eerste pagina van de rapportage staat een overzicht van de stand van zaken van de budgetten:

- Linksboven zijn de uitgaven van het eerste half jaar zichtbaar ten opzichte van het totale budget voor 2023. Op de volgende pagina zijn de jaarbudgetten te zien.
- Rechtsboven staan de uitgaven van het eerste half jaar ten opzichte van het beschikbare budget over het eerste half jaar. Dit overzicht staat ook in cijfers weergegeven in de tabel: conclusie stand van zaken t/m juni 2023.
- Voor het complete beeld wordt ook de ontwikkeling van het aantal bewoners met algemene bijstand in 2022 en 2023 weergegeven.

Stand van zaken 1 juli 2023

In het eerste half jaar blijft er van het budget voor de bijzondere bijstand, inkomenstoeslag, studietoeslag en AV-Frieso € 93.268 over.

Bijzondere bijstand

Stand van zaken 1 juli 2023:

- Het budget voor de bijzondere bijstand steeg in 2023. Dit komt door indexering en doordat er vanuit de december- en meicirculaire extra middelen binnen kwamen om extra aanvragen bijzondere bijstand door de energiecrisis te compenseren. In de grafiek 'uitgaven bijzondere bijstand' is te zien dat de uitgaven in 2023 bijna gelijk zijn aan de prognose die is gemaakt op basis van de uitgaven van 2022.
- In de grafiek daarnaast is te zien dat het aantal bewoners dat bijzondere bijstand ontvangt in 2023 ook bijna gelijk is aan het aantal in 2022. De verwachting dat (door de energiecrisis en de verhoging van de vermogensgrenzen) het aantal bewoners dat in 2023 gebruikt maakt van de bijzondere bijstand gaat stijgen, lijkt dan ook niet uit te komen. Er blijft in het eerste half jaar € 251.127 over van het budget.
In de grafiek rechts is in april 2023 een stijging te zien van het aantal betalingen bijzondere bijstand. De oorzaak is een correctie in de betalingen van de bijzondere bijstand voor bewindvoering.

Ontwikkelingen 2023:

- Om meer bewoners in aanmerking te laten komen voor de bijzondere bijstand is de vermogensgrens voor de bijzondere bijstand vanaf 1 januari 2023 verhoogd. Van € 1550,- naar € 2150,- voor een alleenstaande. En van € 1950,- naar € 3450,- voor een echtpaar / alleenstaande ouder.
- Vanaf juli 2023 schrijven we een groep bewoners aan die wel al drie jaar een bijstandsuitkering ontvangt, maar geen inkomenstoeslag. De verwachting is dat dit leidt tot een stijging van het gebruik van de inkomenstoeslag. Er is geen ruimte om deze stijging uit het budget voor de inkomenstoeslag te betalen. De stijging kan wel uit het budget voor de bijzondere bijstand worden betaald.

AV-Frieso

Stand van zaken 1 juli 2023:

Het gebruik en het budget van de AV-Frieso is al enkele jaren stabiel en conform verwachting.

Inkomenstoeslag

Stand van zaken 1 juli 2023:

- De uitgaven zijn in het eerste half jaar volgens de prognose en iets boven het budget voor het eerste half jaar (zie linker grafiek). Dit komt doordat er in het begin van het jaar altijd de meeste inkomenstoeslagen worden uitbetaald. De verwachting is dat de uitgaven aan het einde van het jaar gelijk zijn aan het budget.
- Het aantal bewoners dat in het eerste half jaar van 2023 gebruik maakt van de inkomenstoeslag is bijna gelijk aan het aantal in 2022.

Ontwikkelingen 2023:

Bewoners die 1 keer inkomenstoeslag aanvragen én een bijstandsuitkering ontvangen, krijgen de inkomenstoeslag daarna automatisch. Uit een bestandsanalyse blijkt dat toch niet iedereen die drie jaar bijstand, al inkomenstoeslag ontvangt. Deze groep ontvangt dit jaar een brief om ze te wijzen op de inkomenstoeslag.

Studietoeslag

Stand van zaken 1 juli 2023:

De uitgaven voor de studietoeslag zijn hoger dan het budget (zie linker grafiek). Dit komt doordat de studietoeslag een belaste uitkering is. Er wordt daarom loonheffing over ingehouden. Aan het einde van het jaar wordt de loonheffingskorting toegepast. Omdat de gebruikers van de studietoeslag scholieren zijn, wordt in de meeste gevallen de loonheffing teruggedraaid. De verwachting is dat de uitgaven aan het eind van het jaar gelijk zijn aan het budget.

Ontwikkelingen 2023:

Het aantal gebruikers van de studietoeslag is sinds september 2022 gestegen (zie rechter grafiek).

Energietoeslag

In 2022 dreigde een grote groep personen in de financiële problemen te komen door de enorme stijging van de energiekosten. Gemeenten hebben toen van het Rijk de opdracht gekregen een regeling te maken waarbij een energietoeslag wordt verstrekt aan bewoners met een laag inkomen. De gemeente Leeuwarden verstrekke ambtshalve en (vanaf 1 mei 2022) op aanvraag een energietoeslag aan bewoners met een inkomen tot 125% van de toepasselijke bijstandsnorm. Vanaf december 2022 is ook het voorschot van € 500,- op de energietoeslag 2023 uitbetaald.

Aan het einde van het jaar 2022 besloot de gemeente Leeuwarden dat ook studenten in aanmerking komen voor de energietoeslag. Daarnaast is een compensatie ook mogelijk voor huishoudens met een inkomen tussen 125% en 150% van de bijstandsnorm (staffelregeling). Voor beide regelingen stelde de Raad extra geld beschikbaar

In de rapportage is te zien hoeveel geld er per maand is uitgegeven aan de energietoeslag in het eerste half jaar van 2023.

In de tweede grafiek is te zien hoeveel betalingen energietoeslag er in het eerste half jaar van 2023 hebben plaatsgevonden. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de energietoeslag (studenten en andere inwoners), de extra energietoeslag 2022 (voorschot energietoeslag 2023) / en de gemeentelijke regeling energiekosten (staffel).

Linksonder is te zien hoeveel aanvragen er per maand in 2023 zijn afgehandeld. Dit aantal is veel lager dan het aantal betalingen, doordat de extra energietoeslag over 2022 ambtshalve (dus zonder aanvraag) is uitbetaald.

Rechtsonder is een overzicht te zien van het aantal aanvragen in 2022 en 2023.

Voor een volledig beeld staat hieronder nog een overzicht van alle afgehandelde aanvragen energietoeslag en staffel in 2022 en 2023:

Regeling	Aanvragen	Toekenningen	Afwijzingen	In behandeling / besluit onbekend
Energietoeslag 2022, ambtshalve toekenningen		5500		
Energietoeslag 2022, inwoners	8122	5210	2899	13
Energietoeslag 2022, studenten	1343	774	566	3
Energietoeslag 2022, staffel, inwoners	1838	1058	772	8
Energietoeslag 2022 staffel, studenten	526	220	302	4
Energietoeslag voorschot (nabetaling 2022) 2023 € 500		10729		

Sam& voor alle kinderen

Het gebruik van de regeling Sam& voor alle kinderen neemt de afgelopen jaar steeds meer toe. In de coronajaren 2020 en 2021 stegen de aantallen minder snel dan vanaf 2022. Dit komt doordat veel schoolreisjes niet doorgingen en sport- en cultuurcentra te maken hadden met lockdowns. Vanaf het jaar 2022 is er (waarschijnlijk door de inflatie) een aanmerkelijke stijging in het aantal aanvragen te zien.

Opvallend is de stijging van het aantal toekenningen van Jarige Job en de schoolspullenpas.

Jarige Job wordt sinds 2021 geregistreerd. Alle kinderen die in aanmerking komen voor Sam&, worden automatisch aangemeld voor een verjaardagspakket van Jarige Job. In 2022 is de leeftijdsgrens voor Jarige Job verhoogd van 12 naar 18 jaar. Dit is terug te zien in de stijging van het aantal kinderen bij Jarige Job.

Ook de toekenningen voor de schoolspullenpas zijn gestegen door een verruiming van de doelgroep. Sinds 2022 is de schoolspullenpas ook voor het primair onderwijs aan te vragen, naast het VO en MBO.

Vroegsignalering

Doelstelling

De doelstelling in het visiedocument Armoede en Schuldhulp is: jaarlijks het bereik van onze vroegsignaleringsaanpak met 5% vergroten. In het eerste half jaar van 2023 is het aantal bewoners met wie via de vroegsignaleringsaanpak contact is gelegd aanzienlijk gestegen. Verwachting is dan ook dat we deze doelstelling in 2023 realiseren.

Stand van zaken 1 juli 2023

De vroegsignaleringsaanpak wordt uitgevoerd door de wijk- en dorpensteams van Amaryllis en door het pilotteam vroegsignalering dat bovenstedelijk werkt. Het pilotteam bestaat uit twee sociaal werkers en drie ervaringswerkers.

Via de wijk- en dorpensteams zijn in het eerste half jaar van 2023 1311 bewoners benaderd. Daarvan waren 564 bewoners al bekend bij Amaryllis. Zij zijn door hun sociaal werker benaderd. Er is ook met 319 andere bewoners contact gelegd. Van deze 319 bewoners heeft 17 % binnen 28 dagen hulp aanvaard.

Het pilotteam benaderde 866 bewoners. Daarvan waren 116 bewoners al bekend bij Amaryllis. Zij zijn door hun sociaal werker benaderd. Daarnaast is met 516 andere bewoners contact gelegd. Van deze 516 bewoners heeft 9 % binnen 28 dagen hulp aanvaard.

Binnen de vroegsignalering is er sprake van hulpacceptatie wanneer de hulp binnen 28 dagen door de bewoner wordt geaccepteerd. In de praktijk komt het ook regelmatig voor dat bewoners zelf met de achterstand aan de slag gaan of later alsnog voor hulp aankloppen. Het belangrijkste is dat bewoners door het contact via de vroegsignalering de weg naar hulp bij (oplopende) betalingsachterstanden vinden.

Via de Leeuwarder vroegsignaleringsaanpak wordt relatief met veel bewoners contact gelegd. Uit de Jaarrapportage 2022 van de Divosa Monitor Vroegsignalering Schulden blijkt dat gemeenten landelijk gemiddeld 38 % van de huishoudens via een huisbezoek bereiken. Bij de reguliere aanpak ligt dit percentage in het eerste half jaar van 2023 op 43% en bij het pilotteam op 69%.

Schuldhelpverlening

Doelstelling

In het visiedocument *Armoede en Schuldhelp* zijn voor schuldhelpverlening de volgende doelstellingen geformuleerd:

- Jaarlijks realiseren we een daling van 10% ten opzichte van het voorgaande jaar in uitval tijdens de schuldhelpverlening.
- Jaarlijks realiseren we een daling van 5% ten opzichte van het voorgaande jaar in terugval van schulden/schuldhelpverlening.
- Jaarlijks realiseren we een stijging van 5% ten opzichte van het voorgaande jaar in het gebruik van de schuldhelpverlening.

Stand van zaken 1 juli 2023

De uitval in de schuldhelpverlening wordt vanaf 2022 geregistreerd. De uitval van ondernemers lijkt in 2023 te dalen. De uitval in de particuliere schuldhelpverlening is in het eerste kwartaal van 2023 iets hoger ten opzichte van 2022. In het tweede kwartaal van 2023 zit de uitval weer op het niveau van 2022. Uitval kan in alle fasen van het traject plaats vinden en ook betrekking hebben op bewoners die in voorgaande jaren zijn ingestroomd. Hierdoor is het lastig om de uitval in een representatief percentage weer te geven.

In 2022 is de recidive in de particuliere schuldhelpverlening gedaald. Door de overgang op een nieuw systeem zijn de recidivecijfers van Zuidweg&Partners over 2021 niet beschikbaar. De recidive in de particuliere schuldhelpverlening en schuldhelpverlening voor ondernemers is in het eerste half jaar van 2023 vergelijkbaar met 2022.

In het eerste half jaar van 2023 stroomden veel meer ondernemers in de schuldhelpverlening. Gezien de corona-, energie-, en inflatiecrisis verwachten we dat meer ondernemers de komende periode aankloppen voor schuldhelp. De instroom in de particuliere schuldhelpverlening is in het eerste half jaar van 2023 gedaald. Per 1 juli 2023 halveerden de duur van de minnelijke schuldhelpverleningstrajecten en de Wsnp-trajecten. Een deel van de bewoners (of de betrokken bewindvoerders) wachtte daarom met aanmelding voor schuldhelpverlening. De verwachting is dat de instroom binnen de particuliere schuldhelpverlening in het tweede halfjaar van 2023 weer toeneemt.